

AZ ILLETÉK TÖRLÉSE ÉS VISSZATÉRÍTÉSE

I. Mikor lehet kérni az illeték törölését vagy visszatérítését?

Ha valaki **vagyontárgyat szerez** (öröklés, ajándékozás, visszerhes vagyonaátruházás) vagy valamilyen **közigazgatási, bírósági eljárást kezdeményez** (peres, nemperes eljárások, fellebbezés), akkor **illetéket kell fizetnie**.

- A **vagyonszerzés** utáni illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) határozatban, úgynevezett fizetési meghagyásban szabja ki.
- Az egyes közigazgatási, bírósági **eljárásokhoz kapcsolódó illetéket** kiszabhatja a NAV is, de vannak olyan esetek, amikor az eljárás kezdeményezésekor maga a kezdeményező fizeti meg illetékbélyegben, csekken, vagy egyéb módokon¹.

Egyes – jogszabályban meghatározott – esetekben azonban **kérhető a megállapított illeték törlése vagy visszatérítése**. Ilyen esetek lehetnek például²:

- ha egy jogügyletet (például szerződést) a bíróság módosít, megszüntet, felbont, vagy érvénytelenít, és emiatt kevesebb illetéket kellene fizetni, vagy egyáltalán nem kell illetéket fizetni,
- ha a jogügyletet a felek szüntetik meg vagy bontják fel közös megegyezéssel, vagy az valamelyik fél elállásával szűnik meg, emiatt csökken az illeték összege,
- ha az illeték végleges megállapítása után az örökség értéke visszamenőleg csökken,
- ha valaki számítási hiba vagy jogszabály téves értelmezése miatt több illetéket fizetett,
- ha valaki egy illetékmentes eljárás kezdeményezésekor tévedésből leróttá az illetéket,
- vagy akkor, ha az illetéket rosszul szabták ki, vagy tévesen mást köteleztek annak befizetésére.

Ezekben az esetekben

- ha az illetéket **még nem fizették meg**, de az adóhatóság már kiszabta, és valamilyen oknál fogva – akár visszamenőlegesen – mérsékelhető vagy mégsem kell megfizetni, akkor az **illeték törlése** kérhető,
- ha a kiszabott illetéket **már megfizették**, azonban az valamely, jogszabályban meghatározott ok miatt visszajár, akkor az **illeték visszatérítését** lehet kérni.

Az illeték törlését és visszatérítését **egyres esetekben az illetékes szervek hivatalból elvégzik, máskor ezt kérelmezni kell**.

A kérelmet

- a NAV honlapján megtalálható, ÁNYK program segítségével kitölthető, elektronikus úton is benyújtható **ITV nyomtatványon**
- vagy **kötetlen formában**, a megfelelő adatok feltüntetésével

lehet a **NAV-hoz benyújtani**.

¹ Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.), 73. §, 74.-74/A. §, valamint az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 20. §.

² A leggyakoribb esetek: Itv. 21. § (2)-(5) bekezdései, 80. § (1) bekezdés b), c), g), i) pontjai, 81. § (1)-(2) bekezdése.

II. Vagyontárggyal kapcsolatos illeték törlése vagy visszatérítése

Vagyontárgyak, így például egy ingatlan szerzése esetén a NAV-tól kapott határozatban (fizetési meghagyásban) szerepel, hogy

- milyen vagyonszerzés után,
- mekkora illetékösszeget,
- meddig,
- milyen számlaszámra

kell megfizetni.

A) Vagyonszerzési illeték törlése

Ha még nem fizette be a kiszabott illetéket, de azt már nem is kell megfizetnie, akkor **ahhoz a NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet az illeték törlésére, amelyiktől a fizetési meghagyást kapta.**³ A kérelemben tüntesse fel a fizetési meghagyás ügyszámát, vagy iktatószámát és adóazonosítóját.

Meddig lehet kérni az illeték törlését?

Az illeték megállapításához való jog **elévülési idején, azaz 5 éven belül** lehet kérni az illeték törlését.⁴

Példa:

Ha a szerződés felbontása miatt nyújtja be kérelmét, és a szerződést eredetileg 2015. január 7-én adta be a földhivatalhoz, akkor (2015+5 év) 2020. december 31-ig kérheti az illeték törlését a NAV-tól.

Ha a bíróság az elévülési időn túl hoz olyan döntést, ami visszamenőleg az illeték törlését indokolja (például megszünteti vagy korlátozza a vagyonszerzést, tehát a vagyonszerzés olyan, mintha meg sem történt volna), akkor az illeték törlését **öt éven túl is** lehet kérni. De ekkor is legfeljebb a bírósági határozat véglegessé válásától számított hat hónapon belül nyújtható be a kérelem.⁵

B) Vagyonszerzési illeték visszatérítése

Ha már megfizette az illetéket, de az visszajár, akkor **ahhoz a NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet** az illeték visszatérítésére, amelyiktől a fizetési meghagyást kapta.⁶ A kérelemben tüntesse fel a fizetési meghagyás ügyszámát, vagy iktatószámát és az adóazonosítóját. Ez esetben azt is meg kell adni, hogy a kiutalást

- milyen postacímre, vagy

³ A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről szóló 485/2015. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NAV Korm. rendelet) 30. § (1) bekezdése

⁴ Az illeték megállapításához való jog elévülése (a pénzügyi tranzakciós illeték kivételével): annak a naptári évnek az utolsó napjától számított 5 év, amelyben a vagyonszerzést illetékkiszabásra az állami adóhatóságnál bejelentették. [Itv. 86.§ (1) bekezdés].

⁵ Itv. 79. § (3) bekezdése

⁶ NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés a) pontja

- milyen számú bankszámlára kéri.

Meddig lehet kérni az illeték visszatérítését?

Az illeték megállapításához való jog elévülési idején, **tehát öt éven belül** lehet kérni az illeték visszatérítését.

Példa:

Ha a szerződés felbontása miatt nyújtja be kérelmét, és a szerződést eredetileg 2015. január 7-én adta be a földhivatalhoz, akkor (2015+5 év) 2020. december 31-ig kérheti az illeték törlését a NAV-tól.

Ha a bíróság az elévülési időn túl hoz olyan döntést, ami visszamenőleg az illeték törlését indokolja (például megszünteti vagy korlátozza a vagyonszerzést, tehát a vagyonszerzés olyan, mintha meg sem történt volna), akkor az illeték törlését **öt éven túl is** lehet kérni. De ekkor is legfeljebb a bírósági határozat véglegessé válásától számított hat hónapon belül nyújtható be a kérelem.

C) Gépjárműszerzésre vonatkozó speciális szabályok

Ha gépjárművet szerzett, és a NAV küldött róla fizetési meghagyást, akkor a fenti szabályok érvényesek az illeték törlésére és visszatérítésére.

Ha a NAV nem küldött fizetési meghagyást, mert Ön az okmányirodában csekken megfizette az illetéket, akkor a lakóhelye (cég esetén székhelye) szerinti NAV-szervtől lehet kérni az illeték visszatérítését.

A kérelmet itt is az illeték megállapításához való jog elévülési idején, **tehát öt éven belül lehet benyújtani.**

III. Az eljárási illeték törlése és visszatérítése

1) A NAV-tól érkezett az irat az illetékfizetésről?

Ebben az esetben a NAV Önnek küldött fizetési meghagyásában, vagy fizetési felhívásában szerepelt, hogy

- milyen ügyben,
- mekkora illetékösszeget,
- meddig,
- milyen számlaszámra

kell megfizetni.

A) Eljárási illeték törlése

Ha még nem fizette be a kiszabott illetéket, de azt már nem is kell megfizetnie, akkor **ahhoz a NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet** az illeték törlésére, amelyiktől a fizetési meghagyást

vagy fizetési felhívást kapta.⁷ A kérelemben fel kell tüntetni a fizetési meghagyás, fizetési felhívás ügyszámát, vagy iktatószámát és az adóazonosítóját.

Meddig lehet kérni az illeték törlését?

Az illeték megállapításához való jog elévülési idején, azaz **öt éven belül** lehet kérni az illeték törlését kérni.⁸

Példa:

Ha 2015. január 7-én kezdeményezett közigazgatási vagy bírósági eljárást, ami után kérte a NAV-tól az illeték megállapítását, de még nem fizetett, akkor az illeték törlését (2015+5 év) 2020. december 31-ig kérheti. Ha nem kérte az eljárási illeték kiszabását a NAV-tól, hanem az eljáró hatóság jelezte a NAV-nak 2015. március 3-án, hogy Ön nem fizetett eljárási illetéket, akkor is 2020. december 31-ig kérheti a törlését (2015+5 év).

B) Eljárási illeték visszatérítése

Ha már megfizette az illetéket, de az visszajár, akkor ahhoz a NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet az illeték visszatérítésére, amelyiktől a fizetési meghagyást vagy fizetési felhívást kapta. A kérelemben fel kell tüntetni a fizetési meghagyás, fizetési felhívás ügyszámát, vagy iktatószámát és az adóazonosítóját. Ez esetben meg kell adni azt is, hogy a kiutalást

- milyen postacímre, vagy
- milyen számú bankszámlára kéri.

Meddig lehet benyújtani a kérelmet?

Az illeték megállapításához való jog elévülési idején, tehát **öt éven belül** lehet az illeték visszatérítését kérni.

Példa:

Ha 2015. január 7-én kezdeményezett közigazgatási vagy bírósági eljárást, ami után kérte a NAV-tól az illeték megállapítását, de még nem fizetett, akkor az illeték törlését (2015+5 év) 2020. december 31-ig kérheti. Ha nem kérte az eljárási illeték kiszabását a NAV-tól, hanem az eljáró hatóság jelezte a NAV-nak 2015. március 3-án, hogy Ön nem fizetett eljárási illetéket, akkor is 2020. december 31-ig kérheti a törlését (2015+5 év).

2) Nem a NAV irata alapján fizette meg az eljárási illetéket?

Ha nem a NAV irata alapján fizette meg az eljárási illetéket, akkor az megfizethette:

- az eljárás indításakor az eljárást kezdeményező iraton, vagy az eljáró hatóság felhívására illetékbélyeggel,

⁷ NAV Korm. rendelet 30.§ (1) bekezdése

⁸ Az eljárási illeték megállapításához való jog elévülése (a pénzügyi tranzakciós illeték kivételével): annak a naptári évnek az utolsó napjától számított 5 év, amelyben a NAV megtudta, hogy az illeték megfizetését elmulasztotta az eljárás indításakor (vagy nem jelentette be kiszabás céljából) [Itv. 86.§ (1) bekezdés].

- az eljárás indításakor bankkártyával (Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszeren [EFER] keresztül , ha a technikai feltételek ehhez adottak) ⁹
- az eljárás indításakor (vagy az eljáró hatóság felhívására készpénzátutalási megbízással (csekkben),
- az eljárás indításakor (vagy az eljáró hatóság felhívására) átutalással,
- az eljárás indításakor készpénzzel házipénztárba,
- bevallás alapján¹⁰.

Meddig lehet kérni az illeték visszatérítését?

A megfizetett eljárási illeték visszatérítésére a túlfizetés visszaigényléséhez való jog elévülésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, azaz az illeték visszatéríthetőségéről vagy csökkenthetőségéről szóló **döntést követő öt éven belül**.¹¹

Példa:

Ha 2013. január 3-án nyújtott be illetékköteles kérelmet, és megfizette az eljárási illetéket, majd az ügyben született bírósági ítélet kimondja, hogy visszajár az eljárási illeték (vagy annak egy része), és ez a döntés 2014. december 17-én lett jogerős, akkor 2014. december 17-től 2019. december 31-ig kérheti az illeték visszatérítését.

Hol lehet benyújtani a kérelmet?

A kérelmet a **lakóhely** (cég esetén székhely) **szerinti NAV-szervhez kell benyújtani**.

A megrongálódott, tévesen felragasztott, továbbá feleslegessé vált **illetékbélyeg** értékének visszatérítése kérhető továbbá **az eljáró hatóság vagy bíróság székhelye szerinti NAV-szertől** is. A kérelemmel meg kell küldeni az illetékbélyeget, vagy azt az iratot, amire felragasztották.

Nem téríti vissza a NAV az illetékbélyeg értékét, ha

- alapos a gyanú, hogy az illetékbélyeg hamisított, vagy már korábban felhasználták,
- az illetékbélyeg elválasztott részekből van összeillesztve, vagy csonka, vagy nem a felbélyegzett teljes iratot nyújtja be, hanem annak csak egy részét, vagy az iratról eltávolította az illetékbélyeget,
- Önnek az adóhatóságnál tartozása van.

Az első két esetben az illetékbélyeget visszatartja a NAV, melyről elismervényt ad. Szükség esetén büntetőeljárást kezdeményez.

⁹ Az Itv. 73. § (1) bekezdés a) pontját és a 74. § (1) bekezdését az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2016. évi LXVI. törvény 114. §-a módosította. Hatályos 2016. június 16-tól.

¹⁰ BION nyomtatványon

¹¹ Az illeték visszatérítését kérheti annak az évnek az utolsó napjától számított 5 év végéig, amelyben az annak igényléséhez való jog megnyílt [Itv. 79. § (1)-(2) bekezdése, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 202.§ (1) bekezdése].

A lakóhely (cég esetén székhely) szerinti kérelem benyújtás alól kivétel:

- Az egyes eljárásokban **elektronikusan eljáró fél által megfizetett eljárási illeték** esete. Egyes eljárásokban¹² hozott döntés ellen elektronikus úton lehet fellebbezni. Ennek az eljárási illetékét átutalással kell megfizetni az illetékes bíróság számlájára, vagy az EFER-en keresztül. Az illeték visszakérhető, ha megfizette, de a fellebbezést nem nyújtotta be. Erről a kérelmet **a bírósághoz kell benyújtani**, ahová végül nem küldte el a fellebbezést.
- Fellebbezés közjegyző döntése ellen fizetési meghagyásos ügyekben.
- Olyan illeték, amelyet elektronikus úton eljáró személy fizetett a bírósági eljárásban.
- Birtokvédelmi ügyben a jegyző határozata ellen kezdeményezett perben.

Ezekben az esetekben¹³ a kérelembe írja bele:

- az átutalás közlemény rovatában feltüntetett adatokat,
- a befizető nevét,
- lakóhelyét (cég esetén székhelyét),
- adóazonosító számát,
- az illetékbevételi számla számát (ahová az illetéket utalta),
- azt a számlaszámot, ahonnan utalt,
- az utalás napját!

Ha EFER-en keresztül utalta az illetéket, akkor még írja bele a kérelembe

- a befizetés pénzügyi azonosítóját,
 - ha ettől eltér, a tranzakciós azonosítóját is,
 - azt a számlaszámot, ahonnan utalt!
- **Cégbírósági eljárási illetékek** esetében a **cégbíróság székhelye szerinti NAV-szervtől** lehet kérni a cégbírósági eljárási illeték visszatérítését.¹⁴

IV. További fontos tudnivalók

Ha a fentiek alapján **nem dönthető el, hogy melyik NAV-szervhez kell benyújtani a kérelmet, akkor az adózó lakóhelye** (cég esetén a székhelye) **szerinti igazgatóság jár el**. Ha az adózónak

¹² Az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet (a továbbiakban: PM rendelet) 6/A. §, 7. § (4) bekezdése, NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés c) pontja.

¹³ PM rendelet 6/A. §

¹⁴ A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 45. §-a, 119. §-a, a 25/2006. (V.18.) IM rendelet az illeték és a közzétételi költségterítés elektronikus úton történő megfizetéséről a cégeljárásban és más cégügyekben 3. § (1) bekezdése, 9. §-a, NAV Korm. rendelet 30. § (2) bekezdés f) pontja.

belföldön nincs lakóhelye (cég esetén székhelye, telephelye), akkor minden esetben az Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóság jár el.¹⁵

A megfizetett illetéket csak annak térítheti vissza a NAV, aki az illeték megfizetésére a jogszabály alapján kötelezett volt. Így a NAV nem utalhatja vissza az illetékösszeget jogi képviselőnek, vagy a jogi képviselő letéti számlájára, illetve más hatóságnak.¹⁶ Ha az illetéket pénzforgalmiszámla-nyitásra kötelezett adózó igényelte vissza, azt a NAV csak pénzforgalmi számlára utalhatja vissza. Ekkor tehát lakossági folyószámlára vagy postai címre (székhely, telephely, lakhely, levelezési cím) nem utalhat a NAV.

Az eljárási illetéket csak az igényelheti vissza, akinek meg kellett fizetnie, akkor is, ha ténylegesen más, például ügyvéd, családtag fizette meg helyette. Tehát hiába „előlegezte meg” egy ügyvéd az eljárási illetéket ügyfelének, a visszatéríteni akkor is az ügyfelének lehet, mert mindez nem változtat azon, ki jogosult a visszatérítésre. Akkor is ez a szabály érvényes, ha egy társaságot végül nem jegyez be a cégbíróság: a társaság alapítói kaphatják vissza az illetéket olyan arányban, ahogy a cég tőkéjéhez hozzájárultak volna, amit a társasági szerződés igazol.

Ha több személynek együtt kellett megfizetnie az eljárási illetéket (például egy bírósági eljárást több felperes indított), mindenkinek annyi téríthető vissza, amennyit befizetett. Az illetékfizetés összegéről (arányáról) a visszatérítési kérelemben vagy közös nyilatkozatban kell tájékoztatni a NAV-ot.

Ha Ön a megfizetett illeték törlését kérte (az utalást nem), akkor annak az összegével csökkenti a NAV az Ön adószámláját (jóváírás). Ha a csökkentés eredménye túlfizetés lesz (tehát a NAV tartozik Önnek), akkor a későbbiekben a 17. számú nyomtatványon¹⁷ kérheti, hogy másik adótartozást egyenlítsen ki vele, vagy utalja át Önnek a lakóhelye (cég esetén székhelye) szerinti NAV-szerv. Ekkor a túlfizetés visszaigényléséhez való jog elévülésére vonatkozó határidő szerint nyújthatja be a nyomtatványt. (III/2. példa szerint.)

Ha közigazgatási eljárásban megfizetett fellebbezési illeték jár vissza, akkor a fellebbezést elbíráló hatóság utasítja a NAV-ot a visszatérítésre. Ilyenkor a hatóság döntését elküldi a NAV-nak is, ezért **külön kérelem benyújtására nincs szükség.** Ha mégis kérelmet ad be az illeték visszatérítése érdekében, a visszatérítés akkor is a hatóság döntése alapján történik meg.

Az illeték törlésére vagy visszatérítésére a NAV az „ITV” nyomtatványt ajánlja¹⁸, ami a NAV honlapjáról letölthető, ANYK program segítségével kitölthető, elektronikus úton is benyújtható. Ha nem ezen adja be kérelmét, akkor mindenképpen írja bele:

¹⁵ NAV Korm. rendelet 30. § (3) bekezdése, a NAV Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóságának postacíme: 1387 Budapest, Pf. 45. A többi igazgatóság postacíme is elérhető a NAV internetes honlapján a <http://nav.gov.hu/nav/igazgatosagok> útvonalon. A térképes kereső segítségével választhatóak ki a megyei, illetve a fővárosi igazgatóságok. A térkép valamely megyéjére, vagy a fővárosra kattintva az adott igazgatóság adatai jelennek meg. Itt, illetve az „IGAZGATÓSÁG OLDALA” link megnyitásával megtalálható az igazgatóság pontos címe, illetve postafiók címe.

¹⁶ Art. 6. § (2) bekezdés, (3) bekezdés b) pontja, és 66. § (3) bekezdése alapján

¹⁷ A nyomtatvány neve: „Átvezetési és kiutalási kérelem az adószámlán mutatkozó túlfizetéshez”, és letölthető a http://nav.gov.hu/nav/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvanykitolto_programok_nav/kerelmek/18_17.html oldalról

¹⁸

http://nav.gov.hu/nav/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvanykitolto_programok_nav/kerelmek/NAV_itv.html

- az adóazonosítóját (a NAV ebből tudja, hogy Ön írta a kérelmet),
- az illeték összegét,
- törölni kéri az illetéket, vagy az átutalását is (utóbbi csak akkor lehetséges, ha megfizette),
- hogyan fizette meg az illetéket (pl. illetékbélyegben, kiszabás alapján),
- ha az utalást is kéri, a számlaszámát (vagy lakcímét/székhelyét),
- ha sárga csekken fizette be az illetéket, akkor annak az Önnél maradó darabját is csatolja a kérelemhez,
- ha az Ön meghatalmazottja nyújtja be a kérelmet, mellékelni kell a meghatalmazást (kivéve, ha a NAV nyomtatványán állandó meghatalmazást adott neki korábban).

Ha Ön kérte az illeték utalását is, és az illeték visszatérítéséről határozatot kapott, akkor a pénzt 46 nappal a NAV-határozat után kapja meg. Ennek számítási módja az, hogy 15 napon belül küldhetne fellebbezést a határozat ellen attól számítva, hogy megkapta. Ha nem fellebbez, a határozat a 16. napon véglegessé válik, és ekkortól számítva 30 napon belül kapja meg a pénzt.

Ha Ön kérte az illeték utalását is, és az illeték visszatérítéséről értesítő levelet kapott, akkor a levélben írt naptól számítva 30 napon belül kapja meg a pénzt.

A NAV csak akkor utal vissza illetéket, ha Önnek nincs más tartozása a NAV-nál. Ha van ilyen tartozása, akkor a NAV az utalás helyett a tartozásra számolja el az illeték összegét.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal